

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

§. 10. Quomodo ad deserendam occasionem proximam?

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

aliquando, quod tibi displicet, fecisse, & ita infinitam Majestatem tuam offendisse; ignosce, O magne DEUS! deinceps melius me geram, & magis tibi serviam. Ad eundem finem facit etiam similitudo desumpta à Patre, vel Amico intimè dilecto, à Benefactore magno. Interrogandus enim est rudis pœnitens, an non habeat talem parentem, amicum, benefactorem? an non, si habeat aliquem, & illum, offendisset, graviter doleret? an non & DEUM credat esse optimum suum Patrem, maximum amicum? an non agnoscat, quòd illum suis peccatis offenderit? an non ergo meritò, & de hoc dolere debeat, & cum filio prodigo dicere: *Pater! peccavi in cœlum, & coram te; non sum dignus vocari filius tuus* &c.

Indurati denique poterunt cum divina gratia ad aliquem dolorem emolliiri, hujusmodi interrogatione: Si severissimus Judex, quem semel, vel sæpius in aliqua re offendisti, jam cum suis Ministris Justitiæ coram adesset, & acerbissimam mortem per ferrum, ignem &c. minaretur; nisi culpam cum dolore & proposito emendationis deprecareris, an non statim provolutus in genua id faceres? an non credis DEUM esse Judicem ita rigidum, ut nullum, etsi nostro Judicio etiam levissimum, delictum relinquat impunitum? an non credis illum hîc esse præsentem, & tibi minari acerbissimas hujus & alterius vitæ pœnas, quas quovis momento inferre potest; & incertum est, an hoc vel alio momento sit re ipsa illaturus? nisi conversi fueritis, gladium suum vibrabit; arcum suum tetendit, & paravit illum, & in eo paravit vasa (seu instrumenta) mortis. *Psalms. 7. v. 13.* Prostratus itaque antefaci-

ciem Domini dic: *parce mihi, Domine, parce mihi misero peccatori! doleo, quòd peccando te offenderim: Volo & propono nunquam id amplius facere* &c.

§. X.

Quomodo ad deserendam occasionem proximam?

106. V. Absolvi denique etiam validè non potest, qui non habet propositum satisfaciendi omnibus suis obligationibus, quibus sub peccato mortali est obstrictus, uti est obligatio vitandi occasionem proximam peccandi mortaliter, obligatio restituendi &c. De hoc proposito actum est fute sup. lib. 1. p. 2. à n. 75. & ex quibus signis cognoscatur, dictum est ibidem num. 104. & 114. Hîc addo sequentia I. qui occasionem proximam peccandi mortaliter facilè potest, sed non vult dimittere; hîc & nunc autem de peccatis commissis concipit dolorem, & propositum extraordinariè magnum, potest tunc juxta communem adhuc absolvi. Tamb. de confess. l. 9. cap. 3. §. 1. n. 6. Laym. l. 5. tr. 6. cap. 4. n. 10. V. Veruntamen. in fine. Sed Dicastillo de pœnit. Disp. 6. n. 336. de concubinario loquens rectè monet, magna hîc opus esse prudentia, & consideratione loci, temporis, personæ, aliarumque circumstantiarum; neque facilè prædicandum. &: *Ego, inquit, vix crederem alicui, quantumvis affirmanti, se habere firmissimum propositum, & magnum dolorem, si simul, cum possit, nolit se tanto periculo liberare; nec dignus est, cui credatur.* Ita Dicastillo l. c. & Disp. 10. n. 572. Tan. tom. 4. Disp. 6. q. 9. n. 119. ubi ait, concubinarium etiam prima vice venien-

tem ad confessionem, esse ordinariè remittendum, ut priùs concubinam reipsa expellat; & neque in articulo mortis esse antè absolvendum. Quodsi autem II. ejusmodi pœnitens jam semel vel saltem (ut Gobat *tr.* 7. n. 533. indulget) ter vel quater jussus est occasionem deserere, & quamvis potuisset, non deseruisset; tunc omnino etiam juxta benignioris sententiæ Auctores non esset absolvendus, antequam reipsa occasionem dimississet. Laym. *l.c.* n. 11. Tan. *cit.* n. 119. quia saltem istum unanimiter censent DD. carere vero proposito, nec præbere spem emendationis. Quod ipsum tamen Laym. *l.c.* non vult pro universali Regula haberi. Cùm fieri possit, ut pœnitens post illas omnes suas tergiversationes jam evidentiora mutata voluntatis indicia præ se ferat, ac propterea illius promissio iterum acceptari, datique absolutio possit. Quam limitationem indicat etiam Tan. *l.c.* III. Si constitutus in proxima occasione peccandi, & prædictum dolorem ac propositum extraordinariè magnum ostendens, non possit sine aliquo, non omnino levi incommodo, occasionem illam relinquere; & jam insuper velit adhibere aliqua apta media ad peccata vitanda, v. g. non agere solus cum sola, sine necessitate non alloqui &c. tunc potest absolvi. Dicast. *l.c.* n. 337. Tamb. *l.c.* n. 7. quia occasio, quæ antè fuit, jam respectu illius, speciali dolore & proposito, aptisque remediis instructi, & metu subeundi incommoda impulsæ, non censetur ampliùs proxima; donec iterum constet, etiam his mediis armatum in ea occasione non cessare peccare. IV. Si quis occasionem proximam peccandi deserere non possit, vel physicè, vel saltem moraliter (hoc est,

non sine valdè gravi & magno damno corporis, famæ, vel fortunæ) de peccatis tamen seriò doleat, ac propositum ea, quantum potest, adhibitis opportunis remediis, cavendi ostendat, tunc potest absolvi; quia tunc occasio, etsi sit proxima, non est tamen ipsi voluntaria; & censetur jam non amare periculum, aut in id se sponte conjicere, sed invitus subire & pati. Laym. *l.c.* n. 9. V. *Excipe.* Tamb. *de Confess.* l. 3. c. 3. n. 8. Dicast. *de pœnit.* Diss. 6. n. 340. cum Suar. utroque Sanchez, & aliis contra Tan. *l.c.* n. 112. & alios rigidius, & de periculo peccandi sicut de ipso peccato loquentes. Consilii quidem est, bono spiritualis securitatis damnum quodcunque temporale postponere, non tamen præcepti, inquit Laym. *l.c.* Et in his circumstantiis pœnitens etiam si sæpiùs reincidat, inquit Dicast. *Diss.* 10. n. 576. nec cogendus est illam occasionem tollere; nec privandus absoluteione, etiam sæpissimè recidivus; quin potiùs hortandus est, ut sæpe veniat ad confessionem, aliisque media adhibenda, quæ videri poterunt opportuna. Consentit Tamb. *l.c.* n. 10. vide *sup.* p. 2. à n. 107.

Hoc tamen Tan. & aliis libenter damus, quòd si quid non tantùm sit occasio proxima peccandi, sed etiam secundum seipsum habeat rationem formalem peccati mortalis (uti habere potest detentio libri prohibiti, scandalosa cohabitatio cum aliqua persona, scandalosa frequentatio aliquarum ædium &c.) tunc quantumcunque pœnitens doleat de peccatis ex tali occasione commissis, proponatque & promittat cavere; necessetamen insuper sit, ut, antequam absolvetur, seriò velit & proponat ipsam etiam occasionem dimittere; quia est, ut ponitur,

nitur, in se formaliter peccatum mortale, ergo qui non vult relinquere, non est dispositus ad absolutionem. Tan. l. c. n. 108. nisi necessitas adsit tanta, quæ excuset ab obligatione Legis, atque ita occasione demat rationem peccati, & scandali activi. Unde in casu tantæ necessitatis, qui utriusque non est frequens, etiam publicus peccator, licet occasionem proximam non vellet dimittere, posset absolvi, quia scandalum esset tunc non datum, sed tantum acceptum & passivum. vide Tamb. l. 3. c. 3. n. 12.

§. XI.

De absolutione danda, neganda vel differenda.

107. Denique generatim loquendo Confessarius audita pœnitentis confessione, vel judicat ex sufficienti fundamento eum esse ritè dispositum ad absolutionem percipiendam, vel non esse. Si hoc posterius, tunc Confessarius debet, quantum potest, laborare, ut eum ritè disponat: neque potest eum non absolutum sine gravi causa dimittere, inquit Laym. l. 5. tr. 6. cap. 13. n. 10. V. Dico III. ut sup. n. 103. saltem si absque culpa sua venerit indispositus. Palao de pœnit. Disp. un. p. 18. §. 2. n. 12. quia causa Judicii Sacramentalis capta est, ergo si, cum commodè potest, non perficitur, inferitur grave onus pœnitenti; & non levis irreverentia Sacramento. vide sup. n. 84. & inf. num. 132. Sin autem Confessarius prudenter judicet, pœnitentem esse ritè dispositum (signa ex quibus id judicare potest allata sunt sup. lib. 1. p. 2. n. 104. & 114.) tunc ei non potest simpliciter negare absolutionem, ut dictum supra cit. n. 87. An autem liceat

eam differre, dubium est. Nam Joann. Sanch. Disp. 9. n. 12. contendit, id nequidem cum pœnitentis consensu, utpote non rationabili fieri posse. Sed rectius alii affirmant, & quidem non tantum, si pœnitens consentiat (quod prudenter facit in ordine ad hoc, ut adhuc melius se disponat) sed etiam absque ejus consensu, si Confessarius prudenter judicet, dilationem ei profuturam, ut gravitatem peccati melius agnoscat, magis caveat à relapsu &c. vel si Confessarius ex justa causa, ut potest, velit pœnitentiam ante absolutionem impleri. Nam etsi Sacramentum captum debeat perfici, & pœnitenti Jus suum tribui, necesse tamen non est, ut semper statim fiat. Confessarius quoque non est tantum Judex, sed etiam Medicus; ergo dilationem absolutionis, cum aliquo modo necessaria videtur, potest tanquam medicinam pœnitenti etiam invito applicare. Tamb. de conf. l. 3. cap. 3. n. 14. & 15. Dicast. Disp. 6. n. 374. qui tamen rectè monet, hoc remedium ordinariè non expedire, nec facilè adhibendum esse pœnitentibus ritè dispositis & invitis, ut sup. lib. 1. p. 2. n. 107. pluribus probatum est. Juxta quæ intelligendum est & hoc à S. Franc. Xaverio Confessariis quoad graves peccatores dari solitum documentum. lib. 6. vita. cap. 17. Confessionem non continuo sequatur absolutio.

ARTICULUS III.

De Officio Confessarii circa Pœnitentiam injungendam.

De hac prout à pœnitente implenda est, actum fuit jam sup. lib. 1. p. 4. à n. 5. Superest